

טיוטת צו

א. שם הצו המוצע

טיוטת צו קידום התחרות בענפי המזון והפארם, תשע"ד 2014 (הארכת הוראת שעה לעניין איסור מיזוגים) התשפ"ד – 2024

ב. מטרת הצו המוצע והצורך בו

ביום 6.6.2023 פורסם חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024) התשפ"ג — 2023 (חוק ההסדרים) אשר כלל תיקונים לחוק קידום התחרות בענף המזון, התשע"ד 2014 (להלן – חוק המזון).

התיקון שבסעיף 36(א)(1) לחוק ההסדרים קובע שבתקופה שמיום 1 ביוני 2023 ועד יום 31 בדצמבר 2024, יקראו את חוק המזון כך:

על אף האמור בפרק ג' לחוק התחרות הכלכלית, לא יתמזגו חברות שאחת מהן היא ספק שמחזור המכירות הקובע שלו עלה על 307,476,374 שקלים חדשים, והשנייה היא ספק שמחזור המכירות הקובע שלו עלה על 30 מיליון שקלים חדשים; בסעיף קטן זה, "מחזור מכירות קובע" – מחזור מכירות לקמעונאים או באמצעות קמעונאים, במישרין או באמצעות מפעל, לרבות מצרכי מותג פרטי והפצה של מצרכים אלה, בישראל בשנת 2021.

סעיף 38(א)(ב)(2) לחוק ההסדרים קובע ששר הכלכלה והתעשייה, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי להאריך בצו את תקופת הוראת שעה לעניין איסור מיזוג בתקופה אחת נוספת שלא תעלה על שנה.

יוקר המחיה בישראל הוא בעיה לאומית העומדת בראש סדר היום של ממשלות ישראל השונות מזה שני עשורים. חוק המזון נחקק במטרה לקדם את התחרותיות בענף המזון ובתחום מוצרי הצריכה ולהביא להפחתת מחירי המצרכים לצרכן. על פי ממצאי ועדת קדמי, אשר פורסמו ביום כ"ח בתמוז התשע"ב (18 ביולי 2012), ענף מוצרי המזון ותחום מוצרי הצריכה נשלטים בידי מספר מצומצם של ספקים דומיננטיים בעלי נתח שוק גדול. לצד זאת, מתקיימות פרקטיקות שונות של הגורמים הדומיננטיים בתחום, אשר מחזקות את מעמדם של גורמים אלה וכתוצאה מכך מפחיתות את התחרות במקטע הספקים ובמקטע הקמעונאים ומביאות לעליית המחירים לצרכן ולפגיעה במגוון המוצרים שעומדים לרשותו. בשל הריכוזיות הגבוהה הקיימת בענף המזון וטואלטיקה, ובשים לב לעבודת צוות הריכוזיות במזון, שמונה בהחלטת ממשלה מס' 192 מיום ג' באדר התשפ"ג (24 בפברואר 2023), נאסר למשך תקופת הוראת השעה ועל אף הקבוע בחוק התחרות הכלכלית, על מיזוגים בין ספק שמחזור המכירות שלו בשנת 2021 עלה על כ – 307 מיליון ₪ לבין ספק שמחזור המכירות שלו בשנת 2021 עלה על 30 מיליון ₪.

מאז תיקון חוק המזון לעניין איסור מיזוגים, לפני כשנה וארבעה חודשים, הוועדה הציבורית אשר הוקמה מכח החלטת הממשלה טרם פרסמה את מסקנותיה.

מתן אפשרות למיזוגים בין ספקים גדולים לבין ספקים שמחזור המכירות שלהם הוא מעל 30 מיליון שקלים עלול להחמיר את ריכוזיות ספקי המזון הגדולים ולפגוע באפשרות לבצע שינויים משמעותיים בעתיד שהוועדה עשויה להמליץ עליהם.

לאור האמור, מוצע להאריך את הוראת השנה בדבר איסור מיזוגים בשנה נוספת.

ג. להלן נוסח הצו המוצע:

טיוטת צו קידום התחרות בענפי המזון והפארם, תשע"ד 2014 (הארכת הוראת שעה לעניין איסור מיזוגים) התשפ"ד
– 2024

בתוקף סמכותי לפי סעיף 38(ב)(2) לחוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו- 2024), התשפ"ג – 2023 (להלן – החוק), באישור וועדת הכלכלה של הכנסת, אני מצווה לאמור:

1. תוקפה של הוראת השעה הקבועה בסעיף 36 (א) לחוק תוארך בשנה עד ליום 31 בדצמבר 2025.
הארכת הוראת שעה

ד ב ר י ה ס ב ר

ביום 6.6.2023 פורסם חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו- 2024) התשפ"ג – 2023 (חוק ההסדרים) אשר כלל תיקונים לחוק קידום התחרות בענף המזון, התשע"ד 2014 (להלן – חוק המזון).

התיקון שבסעיף 36(א)(1) לחוק ההסדרים קובע שבתקופה שמיום 1 ביוני 2023 ועד יום 31 בדצמבר 2024, יקראו את חוק המזון כך:

על אף האמור בפרק ג' לחוק התחרות הכלכלית, לא יתמזגו חברות שאחת מהן היא ספק שמחזור המכירות הקובע שלו עלה על 307,476,374 שקלים חדשים, והשנייה היא ספק שמחזור המכירות הקובע שלו עלה על 30 מיליון שקלים חדשים; בסעיף קטן זה, "מחזור מכירות קובע" – מחזור מכירות לקמעונאים או באמצעות קמעונאים, במישרין או באמצעות מפץ, לרבות מצרכי מותג פרטי והפצה של מצרכים אלה, בישראל בשנת 2021.
סעיף 38(א)(ב)(2) לחוק ההסדרים קובע ששר הכלכלה והתעשייה, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי להאריך בצו את תקופת הוראת שעה לעניין איסור מיזוג בתקופה אחת נוספת שלא תעלה על שנה.

יוקר המחיה בישראל הוא בעיה לאומית העומדת בראש סדר היום של ממשלות ישראל השונות מזה שני עשורים. חוק המזון נחקק במטרה לקדם את התחרותיות בענף המזון ובתחום מוצרי הצריכה ולהביא להפחתת מחירי המצרכים לצרכן. על פי ממצאי ועדת קדמי, אשר פורסמו ביום כ"ח בתמוז התשע"ב (18 ביולי 2012), ענף מוצרי המזון ותחום מוצרי הצריכה נשלטים בידי מספר מצומצם של ספקים דומיננטיים בעלי נתח שוק גדול. לצד זאת, מתקיימות פרקטיקות שונות של הגורמים הדומיננטיים בתחום, אשר מחזקות את מעמדם של גורמים אלה וכתוצאה מכך מפחיתות את התחרות במקטע הספקים ובמקטע הקמעונאים ומביאות לעליית המחירים לצרכן ולפגיעה במגוון המוצרים שעומדים לרשותו. בשל הריכוזיות הגבוהה הקיימת בענף המזון וטואלטיקה, ובשים לב לעבודת צוות הריכוזיות במזון, שמונה בהחלטת ממשלה מס' 192 מיום ג' באדר התשפ"ג (24 בפברואר 2023), נאסר למשך תקופת הוראת השעה ועל אף הקבוע בחוק התחרות הכלכלית, על מיזוגים בין ספק שמחזור המכירות שלו בשנת 2021 עלה על כ- 307 מיליון ₪ לבין ספק שמחזור המכירות שלו בשנת 2021 עלה על 30 מיליון ₪.

מאז תיקון חוק המזון לעניין איסור מיזוגים, לפני כשנה וארבעה חודשים, הוועדה הציבורית אשר הוקמה מכח החלטת הממשלה טרם פרסמה את מסקנותיה.

מתן אפשרות למיזוגים בין ספקים גדולים לבין ספקים שמחזור המכירות שלהם הוא מעל 30 מיליון שקלים עלול להחמיר את ריכוזיות ספקי המזון הגדולים ולפגוע באפשרות לבצע שינויים משמעותיים בעתיד שהוועדה עשויה להמליץ עליהם.